

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO IR SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. XI-1281 3, 5, 10, 11, 47
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-2535
(TAP-19-117(3); 19-891(3))**

2019-02-26 Nr. NV-512

Vilnius

Projektą teikia Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą Seimo narių R. J. Dagio, R. Tamašunienės, R. Baškienės ir kitų pateikto įstatymo projektui, kuriuo siekiama įgyvendinti Šeimos stiprinimo įstatymo nuostatas, susijusias su švietimo sistema ir siūloma:

- papildyti Švietimo įstatymą šiais švietimo tikslais:
 - formuoti teigiamą požiūrį į šeimą kaip visuomenės ir valstybės pagrindą;
 - ugdyti asmens gebėjimą sukurti, puoselėti ir išsaugoti darnią šeimą, stiprinti teigiamą požiūrį į daugiavaikes šeimas;
 - stiprinti teigiamą požiūrį į šeimą, atsakingą tėvystę ir motinystę, tėvystės ir motinystės papildomumą, pagarbą gyvybei ir žmogaus orumui bet kuriuo jo gyvenimo etapu;
- Švietimo sistemos principų sąrašą papildyti bendradarbiavimo principu;
- Pakoreguoti pagrindinio ir vidurinio ugdymo paskirtį akcentuojant teigiamą požiūrį į šeimą, pagalbą asmeniui įgyti visuomeniškumą, gebėjimą kurti, puoselėti ir išsaugoti darnią šeimą;
- Suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) teisę gauti informaciją apie pamokų (susitikimų, renginių) turinį, kurie nepatenka į mokymo programą, arba kai juos veda ne mokyklos darbuotojai. Taip pat numatyti, kad tokiose pamokose (renginiuose, susitikimuose) nepilnametis mokinys gali dalyvauti tik tėvams davus rašytinį sutikimą.

Dabartinė situacija. Šeimos stiprinimo institutas yra reglamentuojamas Šeimos stiprinimo įstatymo nuostatomis, o švietimo sistemoje reglamentavimas šiuo aspektu yra įgyvendinamas per atitinkamas Švietimo įstatymo bei jo poįstatyminių teisės aktų nuostatas (pvz., Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos nuostatomis, jas integruojant į pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas ir pan.). Tiesiogiai pasiruošimo šeimai ugdymo procesas Švietimo įstatyme nėra įtvirtintas.

Projekto esmė. Siūloma iš esmės pritarti įstatymo projektui, tačiau pasiūlyti jį tobulinti:

- Įstatymo projekto 1 straipsnio 2 punkte išbraukti žodžius „stiprinti teigiamą požiūrį į daugiavaikes šeimas“, kadangi daugiavaikių šeimų išskyrimas galimai sudarytų prielaidas pažeisti Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje bei Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme įtvirtintą nediskriminavimo principą;
- Atsisakyti įstatymo projekto 1 straipsnio 4 punkte besikartojančių nuostatų „stiprinti teigiamą požiūrį į šeimą, atsakingą tėvystę ir motinystę, tėvystės ir motinystės papildomumą“, kadangi įstatymo projekto 1 straipsnio 1 punkte jau yra pasiūlyta įtvirtinti nuostatą „formuoti teigiamą požiūrį į šeimą“;
- Atsižvelgiant į tai, kad Švietimo įstatymo 5 straipsnyje dėstomi principai yra formuluojami ir taikomi visai švietimo sistemai ir siekiant išlaikyti Švietimo įstatymo 5 straipsnio nuostatų dėstymo nuoseklumą, siūloma bendradarbiavimo principą formuluoti taip: „bendradarbiavimas – švietimo sistema siekia nuoseklus, nuolatinio mokyklos bendruomenės narių tarpusavio bei mokyklos ir kitų institucijų bendradarbiavimo“;

- Siūloma atsisakyti įstatymo projekto 5 straipsnio, nes tėvai pagal galiojantį teisinį reglamentavimą gali ne tik dalyvauti pasirenkant ugdymo programas, bet ir gauti įvairiapusę informaciją iš mokyklos ir mokytojų. Todėl įstatymo projekto 5 straipsniu siūloma nuostata, kuria siekiama įtvirtinti tėvų (globėjų, rūpintojų) teisę „gauti informaciją apie pamokų (susitikimų, renginių) turinį, kurie nepatenka į mokymo programą, arba kai juos veda ne mokyklos darbuotojai“, yra netikslinga ir perteklinė, o rašytinio tėvų sutikimo reikalavimas būtų sunkiai mokykloje įgyvendinamas, be to neproporcingai ir nepagrįstai padidintų administracinę naštą mokykloms, trikdytų kokybišką ugdymo turinio organizavimą.

Derinimas. Projektas suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Teisingumo ministerija, patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. vasario 4 d. išvadoje Nr. NV-315, Viešojo valdymo ir socialinės politikos grupės 2018 m. vasario 4 d. išvadoje Nr. NV-320 bei 2019 m. vasario 12 d. ir 19 d. tarpinstituciniuose pasitarimuose pateiktas pastabas ir pasiūlymus

Atitiktis Vyriausybės programai. Įstatymo projektas yra susijęs su Vyriausybės programos I skyriaus I skirsnio „Šeimos puoselėjimas“ nuostatomis.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Jolanta Bieliauskaitė

Jolanta Bieliauskaitė, tel. +370 706 63985, el.p. jolanta.bieliauskaite@lr.lt